

Brüsszel, 2026. április 24.
(OR. en)

8263/26

EDUC 113
JEUN 62
EMPL 98
SOC 216
COMPET 481

FELJEGYZÉS

Küldi:	az elnökség
Címzett:	az Állandó Képviselek Bizottsága/a Tanács
Tárgy:	Alapkészségek és az európai oktatási térség: jövőbe vezető hidak építése – <i>Véleménycsere</i>

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a fenti tárgyra vonatkozó elnökségi vitaindító feljegyzést a Tanács (Oktatás, Ifjúság, Kultúra és Sport) 2026. május 11-i ülésén tartandó véleménycsere előkészítése céljából.

Alapkészségek és az európai oktatási térség: jövőbe vezető hidak építése

Elnökségi vitaindító feljegyzés

(Oktatási, Ifjúsági, Kulturális és Sportügyi Tanács)

Világunk soha nem látott ütemben változik. A gyorsuló technológiai átalakulás, ideértve a mesterséges intelligencia gyors ütemű fejlődését és alkalmazását, a demográfiai kihívások, a geopolitikai, egészségügyi és éghajlati válságok, valamint az összetett társadalmi és gazdasági kihívások új realitásokat teremtenek. E változások fényében az EU is versenyképességi kihívással szembesül, a munkaerőpiaci igények pedig átalakulnak, ami alkalmazkodóképességet igényel, beleértve az átképzés és a továbbképzés, valamint a változó munkaigényekre és munkaügyi elvárásokra való reagálás képességét.

Ezen összefüggésben az európai oktatási és képzési rendszerek kulcsszerepet töltenek be az innováció előmozdításában és az európai versenyképesség fellendítésében, a társadalmi kihívások kezelésében és a reziliencia fokozásában. Ezzel együtt egyre nagyobb elvárás e rendszerekkel szemben, hogy ne csak a foglalkoztatáshoz való hozzáférésben segítsék az egyéneket, hanem abban is, hogy olyan – aktív, tájékozott és reziliens – polgárokká váljanak, akik képesek eligazodni összetett és gyorsan változó környezetekben. Az oktatási és képzési rendszereknek ezért tovább kell fejlődniük annak érdekében, hogy felkészítsék az embereket egy gyors változásokkal teli jövőre, amelyben társadalmi, gazdasági és munkaerőpiaci átalakulás várható. Ennek az eléréséhez folyamatosan ki kell igazítani a nemzeti stratégiákat, valamint politikai intézkedéseket kell meghatározni az oktatási eredmények javítása és végső soron annak érdekében, hogy minden tanuló számára növekedjen az oktatás sikere.

Az európai oktatási térségen belül a tagállamok tisztában vannak azzal, hogy az oktatási és képzési rendszerek központi szerepet játszanak abban, hogy fel tudjuk vértetni az egyéneket az életben, a munkaerőpiacon és a társadalomban való boldoguláshoz szükséges készségekkel és kompetenciákkal. Mind az oktatás és képzés terén az európai oktatási térség létrehozása érdekében és azon túlmutatóan folytatott európai együttműködés stratégiai keretrendszeréről (2021–2030) szóló tanácsi állásfoglalás, mind a Tanácsban a második ciklus előkészítésével összefüggésben eddig elvégzett jelentős munka kiemeli a minőség, a méltányosság, a befogadás és a mindenki számára elérhető siker melletti folyamatos elkötelezettséget, valamint az európai oktatási térség 2030-ig történő teljes körű megvalósítása iránti elhatározottságot.

A meglévő célértékek az előrehaladás nyomon követésére és a kihívások azonosítására szolgálnak; különösen fontos, hogy az olvasás, a matematika és a természettudományok terén gyengén teljesítő 15 évesek aránya 2030-ra legfeljebb 15% lehet, míg a számítástechnikai és informatikai műveltség terén gyengén teljesítő nyolcadik osztályosok aránya ugyanazon évre legfeljebb 15% lehet. Az uniós szinten rendelkezésre álló tényanyag azt mutatja, hogy a 2021-ben elfogadott célértékekhez viszonyított előrehaladás továbbra is egyenetlen. Bár egyes területeken pozitív tendenciák figyelhetők meg, továbbra is fennállnak kihívások annak biztosítása terén, hogy minden tanuló elsajátítsa azt, ami a gyorsan változó környezetben való sikerességhez szükséges. Emiatt a jelenlegi szakpolitikai megközelítéseket és stratégiákat kritikai módon át kell gondolni, különösen pedig fel kell tárnai, hogy miként lehetne hatékonyabb támogatást nyújtani minden tanulónak. A jobb eredmények biztosítása érdekében a magas szintű szakpolitikai törekvéseket jobban össze kell hangolni a hatékony végrehajtással. E tekintetben továbbra is kulcsfontosságú célkitűzést képez az oktatás és képzés területén meglévő – és különösen a készségekkel és kompetenciákkal kapcsolatos – uniós kezdeményezések koordinálása és koherenciája, valamint a nemzeti oktatási és képzési rendszerek következetes támogatása.

A közelmúltbeli uniós kezdeményezések rávilágítottak a készségekbe és kompetenciákba való beruházás szükségességére. A humán tőkére való összpontosítás kulcsfontosságúnak minősül az EU jóléte, gazdasági rezilienciája és egyedülálló szociális piacgazdasága szempontjából. A készségek uniójáról szóló közleményében a Bizottság hangsúlyozza, hogy szilárdabb oktatási alapokra és készségekre van szükség mindenki számára annak érdekében, hogy biztosítva legyen a széles körű hozzáférés az oktatáshoz, az egész életen át tartó tanuláshoz és a foglalkoztatási lehetőségekhez, valamint ahhoz, hogy az emberek utat találjanak az átmenetek és a válságok során. A Bizottság alapkészségekre vonatkozó cselekvési terve egyrészt arra irányul, hogy támogassa a tagállamokat az olyan területeken elért eredmények javításában, mint például az írás-olvasás, a matematika, a természettudományok, a digitális és az állampolgári készségek, másrészt pedig arra, hogy hozzájáruljon a versenyképességgel, a rezilienciával és a demokratikus részvétellel kapcsolatos, szélesebb körű célkitűzésekhez.

Bár az „alapkészségek” kifejezésnek nincsen egyetlen, egységes értelmezése, e véleménycsere során azokra az alapvető készségekre összpontosítunk, amelyeket minden egyénnek el kell sajátítania ahhoz, hogy minimális alappal rendelkezzen az oktatás és képzés, az egész életen át tartó tanulás, a foglalkoztathatóság, valamint a társadalomban való aktív részvétel által történő előrehaladáshoz. Ezen értelmezés olyan, szélesebb körű és átfogóbb nézőpontot is magában foglalhat, amely kiterjed az olyan transzverzális készségekre is, mint a kritikus gondolkodás, a kommunikáció, az alkalmazkodóképesség, az együttműködés és a polgári szerepvállalás, amelyek nem csupán az oktatás és képzés minden szintjén és típusában alapvető fontosságúak, hanem az élet egésze során is.

Előretekintve azt látjuk, hogy nem csupán meg kell erősíteni ezeket az alapvető készségeket, hanem – az újonnan felmerülő realitások fényében – folyamatosan újra is kell definiálni őket annak érdekében, hogy hatékonyan lehessen támogatni az egyéneket abban, hogy sikeresek legyenek az életben, a munkában, a demokratikus társadalomban, valamint hogy eligazodjanak az összetettség, a bizonytalanság és a változás közepette. Az oktatási és képzési rendszereknek előre kell vetíteniük a változásokat, az alapokat lefektető tanulást hozzá kell igazítaniuk az új igényekhez, továbbá biztosítaniuk kell, hogy a tanulók egyaránt fel legyenek vértelve a jelen kihívásaira és a jövő lehetőségeire. Ez azt is megköveteli, hogy az egész életen át tartó tanulás perspektívája beépítésre kerüljön az oktatás és képzés minden szintjébe és típusába, biztosítva azt, hogy a továbbképzési és átképzési lehetőségek minden életszakaszban igénybe vehetők legyenek.

A fentiekre figyelemmel az elnökség felkéri a minisztereket, hogy a témáról folytatandó véleménycsere részeként válaszoljanak az alábbi kérdésekre. Kérjük, hogy a felszólalásokat legfeljebb három (3) percre korlátozzák.

1. Tekintettel a gyorsan változó környezetre, hogyan kellene kiigazítani a nemzeti oktatási és képzési stratégiákat annak érdekében, hogy fel lehessen vértelni a tanulókat azokkal az alapvető készségekkel, amelyekre szükségük van ahhoz, hogy napjainkban sikeresek legyenek, és eligazodjanak a jövő kihívásai közepette? Az oktatási és képzési rendszereink elég rugalmasak és jövőorientáltak-e ahhoz, hogy teljesítsék küldetésüket?
2. Hogyan támogathatja a legjobban ezt az átalakulást az uniós szinten – különösen az európai oktatási térségen keresztül és adott esetben a készségek uniójával szinergiában – folytatott együttműködés?